

Remitterande terapeuters syn på terapikoloniernas arbete 2003

Sammanfattning

I den kontinuerliga utvärderingen av terapikoloniernas verksamhet ingår en enkät som distribueras till remitterande terapeuter för att få del av deras syn på årets arbete. De inkomna enkätsvaren (svarsfrekvens 81%) gällande sommaren 2003 har här sammanställts.

Remitterande terapeuter har i mycket hög utsträckning ansett att samarbetet med terapikolonierna fungerat väl och flera har kommenterat att återkopplingen efter kolloperioden varit givande. Samtliga terapeuter som haft möjlighet att bedöma hur koloniviselsen påverkat barn och familjer har svarat att en positiv förändring skett. En tredjedel svarar att förändring märkts såväl i barnets beteende, i inre förändringar hos barnet och i familjedynamiken. En tredjedel har angett positiva förändringar inom minst två av nämnda områden och resterande tredjedel inom minst ett område. Påfallande många av terapeuterna anser att kollovistelsen på olika sätt inverkat positivt på den fortsatta behandlingen. De beskriver också att barnet och familjen gjort erfarenheter som varit betydelsefulla, t ex att barnet fått arbeta med kamratsvårigheter och konfliktlösning eller att föräldrar fått ta del av andra vuxnas syn på deras barn.

Inledning

Terapikolonier AB:s verksamhet har sommaren 2003 innefattat fyra koloniperioder för barn mellan 8 och 16 år samt två perioder för föräldrar och barn tillsammans. Som en del i den återkommande utvärderingen av verksamheten sändes enkäter till samtliga 42 remitterande terapeuter. Enkäten innehåller åtta flervalfrågor med efterföljande preciserande alternativ. Det har även funnits möjlighet att ge egna kommentarer. 34 av terapeuterna (81%) har besvarat enkäten, vilket innebär att svarsfrekvensen ligger i nivå med tidigare års utvärderingar. Nedan följer en sammanställning av enkätsvaren. Enkätsvaren har grupperats under fyra rubriker och resultaten har beskrivits utifrån terapeuternas svar och deras egna kommentarer. Efter varje stycke redovisas den statistik texten baseras på.

Samarbete mellan kollopersonal och remitterande terapeuter

Samarbetet mellan remitterande terapeuter och terapikolonierna har i mycket hög utsträckning fungerat väl, visar enkätsvaren. Några terapeuter har skattat samarbetet som tillfredsställande eller godtagbart. Flera har kommenterat att återkopplingen efter kolloperioden har varit givande, och uppskattat struktur och tydlighet i samarbetet. Någon har haft synpunkter på tidsfördröjning i överenskomna kontakter.

Hur anser Du/Ni att samarbetet med terapikolonierna har fungerat i det aktuella ärendet?

Väl	28
Tillfredsställande	4
Godtagbart	2
Ej tillfredsställande	-
Dåligt	-
Vet ej	-

Den miljöterapeutiska behandlingen

Exakt vilka effekter en kollovistelse ger är naturligtvis inte lätt att bedöma. Detta speglas i enkätsvaren på så sätt att en relativt stor andel svarande använt sig av svarsalternativet ”vet ej”. I två fall har det inte varit möjligt att göra en bedömning av effekterna eftersom familjen inte längre har kontakt med BUP, och i ett fall avbröts kollovistelsen. Alla övriga terapeuter har uppmärksammat förändring i barnets beteende, inre förändringar hos barnet eller familjedynamiska förändringar. En tredjedel av terapeuterna rapporterar positiva förändringar inom alla tre områden. Ytterligare en tredjedel konstaterar en förändring inom minst två områden och den resterande tredjedelen har svarat att förändring skett inom minst ett av dessa områden. Värt att notera är att även barnperioderna i mycket hög utsträckning har gett positiva familjedynamiska förändringar. Av samtliga inkomna svar har ingen ansett att kollovistelsen inneburit förändring i negativ riktning.

Många beskriver att barnets beteende har förändrats på så sätt att barnet blivit bättre på att hävda sig, blivit bättre på att ta adekvat ansvar och blivit säkrare i kontakten med andra barn. Exempel på övriga kommentarer är att barnet under kollovistelsen fått hjälp att se sina egna behov skilt från övriga familjemedlemmars, att barnet ökat sin frustrationstolerans och börjat reflektera kring sina kamratsvårigheter. Bland de inre förändringar som noterats märks ökad självkänsla, ökat hopp om egna utvecklingsmöjligheter och det egna värdet, bättre förståelse av sitt eget beteende i grupp och ökad förmåga att formulera sig kring sina känslor och svårigheter. Vanliga familjedynamiska förändringar är att föräldrarna har fått större tilltro till barnets förmåga samt att separationsproblematik mellan barn och föräldrar har bearbetats.

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medfört förändringar i barnets beteende?

Positiva förändringar	21
Inga alls	1
Negativa förändringar	-
Vet ej	10

Om kollo medfört förändringar i beteende: Vilken/Vilka?

Barnet blev bättre på att hävda sig.	7
Barnet släppte på en kontrollerad yta.	6
Barnet kan bättre ta adekvat ansvar.	5
Barnet blev säkrare i kontakten med andra barn.	5
Barnet provocerar andra mindre.	3
Specifika beteendeproblem eller symtom minskade.	3
Övrigt	7

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medfört inre förändringar hos barnet?

Positiva förändringar	19
Inga alls	-
Negativa förändringar	-
Vet ej	13

Om kollo medfört inre förändringar: Vilken/Vilka ?

Barnet har fått ökat hopp om egna utvecklings- möjligheter/eget värde.	10
Barnets självkänsla ökade.	9
Barnet kan bättre formulera sina känslor eller svårigheter.	7
Barnet förstår sitt eget beteende i grupp bättre.	6
Barnet fick ett ökat intresse för jämnåriga.	3
Barnet hittade nya uttrycksmöjligheter.	2
Barnet fick nya intressen.	1
Övrigt	2

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medför familjedynamiska förändringar?

Positiva förändringar	23
Inga alls	5
Negativa förändringar	-
Vet ej	4

Om kollo medfört familjedynamiska förändringar: Vilken/Vilka?

Förälder(-rar) har fått större tilltro till barnets förmåga.	14
Förälder(-rar) fick anledning att bearbeta egna svårigheter som uppstod när man skildes från barnet.	10
Familjens förväntningar på barnet har förändrats.	9
Separationsarbetet mellan förälder och barn har tagit ett steg till.	8
Familjens förtroende för PBU ökade.	4
Anknytningen mellan förälder och barn fördjupades.	4
Övrigt	1

Kollovistelsens påverkan på ordinarie behandling

En överväldigande majoritet av terapeuterna menar att kollovistelsen har haft positiv inverkan på den fortsatta behandlingen. Ingen tycker att kollo inverkat negativt och endast en tycker att vistelsen inte har inverkat alls. Många terapeuter tycker att kollovistelsen har gett ytterligare en skjuts i den pågående behandlingen och nästan lika många menar att processer som påbörjats i ordinarie behandling konsoliderats på kollo. Även de observationer som gjorts och den information terapeuterna fått efter kollo har haft en positiv inverkan. En viktig del i detta förefaller vara möjligheten att ta del av erfarenheter av hur barnet fungerar i olika situationer och upptäckten av nya styrkor och tillgångar. En övrig kommentar var att samstämmigheten i bilden av svårigheterna, innebar att terapeuten stärktes i sin bedömning. Några terapeuter har beskrivit att barnet har fått en positiv upplevelse av samtal om svåra erfarenheter, samt att barnet på ett nytt sätt kunnat ta emot hjälp och tröst av vuxna.

Hur tycker Du/Ni att kollovistelsen har inverkat på den fortsatta behandlingen?

Inverkat positivt	29
Inte inverkat alls	1
Inverkat negativt	-
Vet ej	3

Om kollo inverkat på behandlingen: På vilket/vilka sätt?

Kollo gav ytterligare en skjuts i utvecklingen.	20
Processer som påbörjats i ordinarie behandling konsoliderades på kollo.	16
Familjen fick nya erfarenheter som gick att använda i familjearbetet.	10
Kollo bidrog till bättre diagnostik.	7
Övrigt	5

Hur har observationer och information från kolonivistelsen påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt	30
Inte påverkat alls	-
Påverkat negativt	-
Vet ej	2

Om observationer och information påverkat: Hur?

Vi fick ta del av erfarenheter av hur barnet fungerar i olika situationer.	24
Ny styrka och tillgångar hos barnet/familjen upptäcktes.	14
Kollopersonalen förmedlade hur man kunnat hjälpa barnet på kollo.	12
Nya sidor av barnet blev kända.	10
Vi fick en uppfattning om hur svåra barnets problem är.	10
Vi fick nya infallsvinklar till den ordinarie behandlingen.	7
Nya svårigheter hos barnet/familjen upptäcktes.	5
Barnets bortavaro från familjen gav oss information om familjedynamiken.	4
Vi har fått en annan bild av samspelet i familjen.	1
Kollopersonalen hade en annan syn på barnet/familjen än vi.	-
Övrigt	2

Betydelsefulla erfarenheter

De erfarenheter som kollo gett barnet och föräldrarna har i mycket hög utsträckning haft positivt inflytande. Viktiga erfarenheter som många beskrivit är att barnet konfronterats med sitt sätt att fungera samt att barnet fått arbeta med kamratsvårigheter och konfliktlösning. Att pröva nya roller och nya förhållningssätt i grupp är också erfarenheter som många angett som betydelsefulla. Exempel på erfarenheter som kollovistelsen gett familj och föräldrar, är att föräldrar fick ta del av andra vuxnas erfarenheter av deras barn. Även det faktum att kollovistelsen inneburit att föräldrar och barn har varit ifrån varandra under en tid, förefaller ha varit betydelsefullt.

Hur har de erfarenheter som kollo gett barnet påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt	27
Inte alls	1
Påverkat negativt	-
Vet ej	3

Om erfarenheterna påverkat: Vilka erfarenheter?

Barnet konfronterades med sitt sätt att fungera.	19
Barnet fick en meningsfull sommarvistelse som det annars inte skulle få.	19
Barnet fick hjälp att lösa konflikter i stunden.	16
Barnet fick arbeta med sina kamratsvårigheter.	15
Barnet prövade en ny roll i en grupp.	10
Barnet prövade alternativa förhållningssätt i grupp.	10
Barnet prövade sina krafter och möjligheter utanför behandlingen.	8
Barnet fick bearbeta på ett annat plan än i terapin.	8
Kollo blev en frizon.	7
Genom kontakter med det andra könet fördjupades behandlingen.	1
Övrigt	2

Hur har de erfarenheter som kollo gett familj/föräldrar påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt	22
Inte alls	4
Påverkat negativt	1
Vet ej	5

Om erfarenheterna påverkat: Vilken/vilka erfarenheter?

Förälder(-rar) fick ta del av andra vuxnas erfarenheter av deras barn.	21
Förälder(-rar) fick se att deras barn hade förmåga att fungera i ett annat socialt sammanhang	14
Förälder(-rar) fick utrymme till egen tid.	13
Kollo blev en vilotid för barn/förälder från spänningar i familjen.	11
Övrigt	3